

Core practices (COPE, Committee on Publication Ethics)

<https://publicationethics.org/core-practices>

V r. 2018 COPE (Committee on Publication Ethics) zveřejnila tzv. *Core practices* ve vědeckém publikování, které rozdělila do 10 hlavních oblastí. *Core practices* jsou obecnějším rámcem, který nahrazuje dřívější *Code of Conduct for Journal Editors*. Ke každé z 10 oblastí poskytuje COPE editorům a vydavatelům časopisů řadu informačních zdrojů, manuálů, seminářů, konkrétních příkladů řešení.

Více informací: <https://publicationethics.org/background-why-code-conduct-journal-editors-has-been-replaced-core-practices>.

Překlad do češtiny zpracovali podle <https://publicationethics.org/core-practices>:

JUDr. Matěj Myška, Ph.D., Mgr. Jan Zibner, CTT MU

1. Tvzení o pochybení

- Jasně popsany proces pro vyřizování obvinění z pochybných vědeckých praktik („malpractice“), bez ohledu na to, jak se o nich redakce/vydavatel dozví, vč. od anonymních informátorů (whistleblowers).

2. Autorství a přispěvatelství

- Jasná politika jasně stanovující, jaké jsou požadavky na autorství, jakož i postupy pro řízení případných sporů – pro české časopisy ale je prostě a jednoduše stanoveno autorským zákonem, že autoři jsou to pouze ti, kteří se spoluautorsky podíleli na tvorbě příspěvku.

3. Stížnosti a odvolání

- Časopisy by měly mít jasně popsany proces pro vyřizování stížností proti časopisu, jeho zaměstnancům, redakční radě nebo vydavateli.

4. Konflikt zájmů / konkurenční zájmy

- Definice střetů zájmů a procesů pro řešení konfliktů zájmů autorů, recenzentů, redaktorů, časopisů a vydavatelů, ať již byly identifikovány před zveřejněním nebo po zveřejnění.

5. Data a reprodukovatelnost vědy

- Časopisy by měly obsahovat zásady týkající se dostupnosti dat a podporovat užívání hodnotících zpráv, klinických hodnocení, jakož i dalších studií dle standardů ve svém oboru.

6. Etický dozor

- Etický dozor by měl zahrnovat zejména zásady týkající se souhlasu s publikováním, publikování citlivých údajů, etického vedení výzkumu na zvířatech nebo na lidských subjektech a nakládání s důvěrnými údaji či obchodními praktikami.

7. Práva duševního vlastnictví

- Všechny zásady týkající se duševního vlastnictví, včetně autorských práv a licencí pro publikování, by měly být jasně popsány. Všechny náklady spojené s publikováním by měly být zřetelné autorům a čtenářům. Zásady by měly být jasné v tom, co se počítá jako předběžná publikace, která nebude publikována, kdy dochází k plagiátorství a kdy by publikování bylo nadbytečné.

8. Správa časopisu

- Dobře popsaná a implementovaná infrastruktura je nezbytná (včetně obchodního modelu, zásad, procesů a softwaru pro efektivní provozování redakčně nezávislého časopisu, jakož i efektivního řízení a instruktáže redakčních rad i jednotlivých redakčních a publikačních pracovníků).

9. Recenzní řízení

- Celé recenzní řízení musí být jasně popsáno a pod kontrolou. Časopisy by měly zajistit editorům i recenzentům instruktáž a mít vymezené zásady pro jednotlivé aspekty recenzního řízení, obzvláště co se týká nastavení vhodného modelu recenzního řízení, řešení střetu zájmů, stížností nebo sporů, které mohou vyvstat v rámci recenzního řízení.

10. Diskuse a korekce po publikaci

- Časopisy musí umožňovat diskusi po zveřejnění příspěvku a to buď na svých stránkách, prostřednictvím dopisů redakci, nebo na externích moderovaných stránkách, jako je PubPeer. Musí mít mechanismy pro opravu, revizi nebo stažení článků po zveřejnění.